

ORIGINALI

Hankerek: 8.1.04/MNi

ULVILA Liikistö

Keskiaikaisen kappelinpaikan ja hautausmaan kaivaus

Tiina Jäkärä 2002

Yksityinen tutkimuskaivaus

Tiivistelmä

Ulvila Liikistö 2002

PK 1143 02

x =6813 88 y=1548 14 z =10

Keskiaikaisen kappelinpaikan ja hautausmaan kaivaus

Tutkimuskaivaus

FM Tiina Jäkärä

Löydöt: KM 2003006:1-24, rahat 2003047: 1-5

Ajoitus: 1200-1400-luvut

Tutkitun alueen laajuus n. 14 neliömetriä.

Kenttätyöaika: 16.-27.9.2002

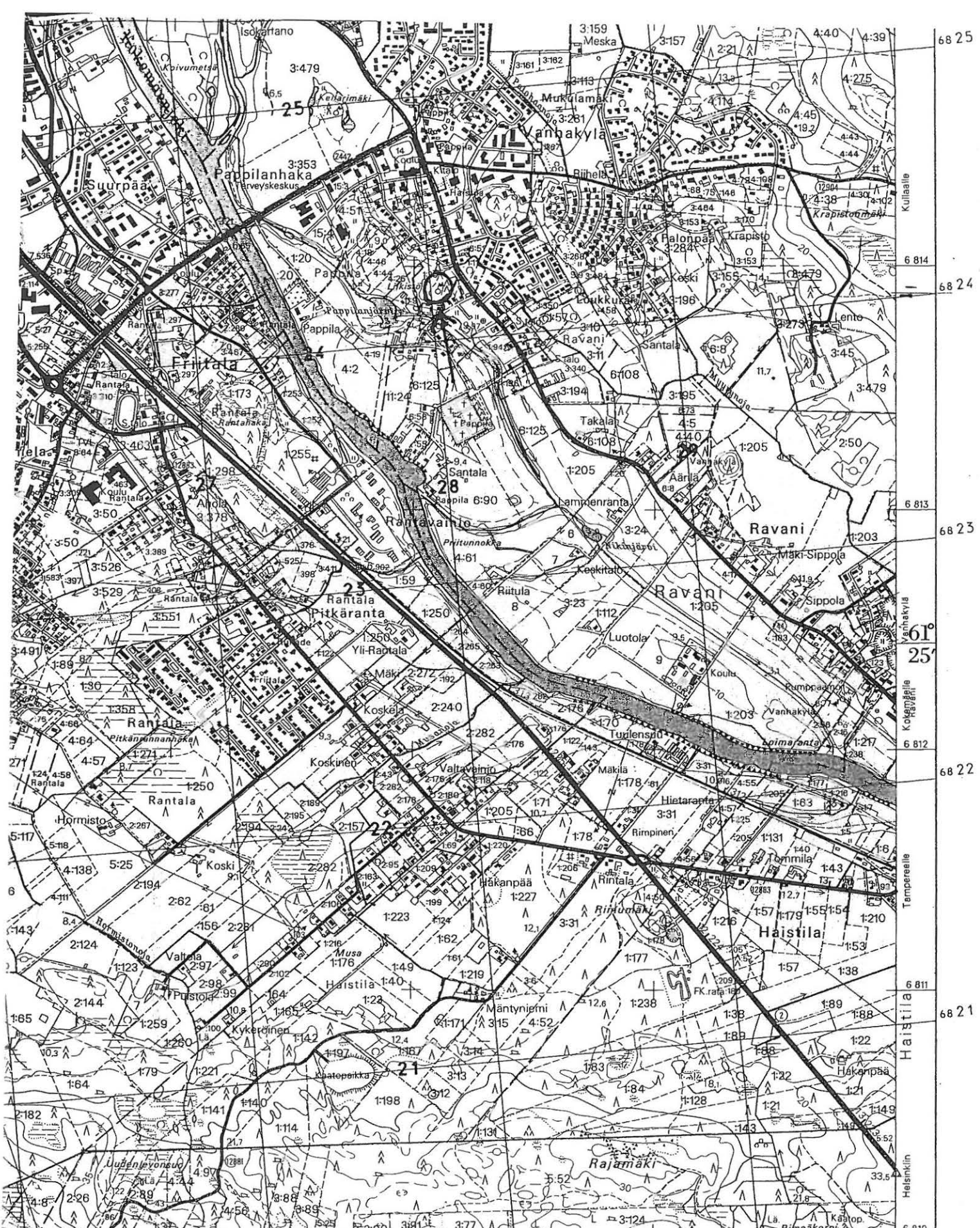
Tutkimusraportti: Museoviraston rakennushistorian osasto.

Ulvilan Liikistössä tutkittiin 16.-27.9.2002 yhteensä n. 14 m². Alue 1 avattiin paikalla näkyvän kivirakenteen eteläisen osan viereen. Alueen koko oli kaikkiaan 2 x 3 m. Maa oli osittain sekoittunutta 1930-luvun kaivauksista. Löytöinä saatiin mm. ikkunalasia, rautanauvoja, 5 rahaa, keramiikkaa ja kaksi helmeä. Rakenteita olivat kivirakenteen rikkoma palaneen seinälinjan jäännös sekä sen alla sijainnut hauta. Haudassa oli pieni rautainen vyönsolki.

Alue 2 sijaitsi hautausmaan eteläisellä reunalla. Kaivausalue (koko 2 x 4 m) osui hautausmaan laidalle; yksi arkuton ja esineetön hautus sijoittui aivan alueen pohjoispäähän, loppu oli haudoista tyhjää. Todetun haudan itäpäässä näkyi profiiliin katoava toisen haudan jälki.

Tunnistetut rahat ovat keskiaikaisia, 1200-luvulta 1400-luvulle ajoittuvia. Radiohiiliajoitukset antoivat seuraavat tulokset: alueen 2 vainaja 760₊₃₀ BP ja alueen 1 seinälinja 690₊₃₅ BP.

- Tutkimuskohde: Ulvila Liikistö
- Ulvila Pappila rno 1:20
- Tutkimus: keskiaikaisen kappelinpaikan ja hautausmaan kaivaus
- Ajoitus: 1200-1400-luvut
- Peruskartta: 1143 02 Pori
- X 6813 88 y 1548 14 z n. 10 m mpy
- Maanomistaja: Ulvilan seurakunta
- yksityinen tutkimus
- Kaivauksenjohtaja: FM Tiina Jäkärä
- Kenttätyöaika: 16.-27.9.2002
- Tutkitun alueen laajuus: 14 m²
- Tutkimuksen kustantaja: FM Tiina Jäkärä
- Löydöt KM 2003006:1- 24, diar. 9.1.2003, Kansallismuseo.
- Rahakammioon toimitetut rahat: 2003047:1-5
- Mustavalkonegatiivit 125274 Diapositiivit 125275
- Aikaisemmat tutkimukset: Iikka Kronqvistin kaivaukset 1930-31, 1933-34.
- Aikaisemmat löydöt: KM 34127: 1-63.
- Kaivauslupa 2002, diariointinumero 053/302/2002.
- Kirjallisuusviitteet:
Iikka Kronqvist 1938: Varhaisen keskiajan hautamerkeistä. Suomen Museo 1938.
Tiina Jäkärä 2000: Armställningar från tre finska medeltida begravningsplatser. META 3/2000.
2003a: Paluu Ulvilan Liikistöön - uusien tutkimusten satoa. SKAS 2/2003.
2003b: Valoa Ulvilan keskiaikaan - Liikistön uudet tutkimukset. Ulvilan kotiseutulehti 2003.
- Kaivauskertomus 8 sivua + liitteet
- liitteet: mustavalkonegatiivi- ja diapositiiviluettelot, karttaluettelo, löytöluettelo, rahaluettelo, karttakopiot, radiohiiliajoitukset, konservointikertomukset.
- Alkuperäisen raportin säilytyspaikka: Museovirasto, rakennushistorian osasto.

Järviylään	NAKKILA	Ruskela	21° 55'	1550
Nak = +75'	Nak = -13'		-32m	
1547		1548	20°	
			1549	

Karttoitus 1:10 000 v. 1984 P. Särkinen MAANMITTAUSHALLITUKSEN KARTTAPAINO, HELSINKI 1987

PK 1143 02

2 000 m

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto

2. Alue 1 - kiviperustus

2.1. Seinälinja

2.2. Hauta

3. Alue 2 - hautausmaa

4. Löydöt

5. Yhteenveto

LIITTEET

Mustavalkonegatiiviluettelo

Diapositiiviluettelo

Löytöluettelo

Rahaluettelo

Karttaluettelo

Kopiot kaivauskartoista

Radiohiiliajoitukset

Konservointikertomukset

Pienennös I. Kronqvistin yleiskartasta

(muovikartta 6 voidaan asemoida tämän päälle)

1. Johdanto

Ulvilan Liikistössä suoritettiin kaivauksia ensimmäisen kerran vuonna 1930 myöhemmin kirkkotutkijana tunnetuksi tulleen Iikka Kronqvistin toimesta. Tuolloin paljastettiin alueella nykyisinkin näkyvä L-muotoinen kiveys. Kronqvist arveli rakenteen olevan Ulvilan ensimmäisen kivikirkon kesken jäänyt perustus. Sen sisäpuolella olleet yksittäiset kivet hän tulkitsi varhaisempaan puukirkkoon liittyneiksi.

Valitettavasti vuosina 1930-31 ja 1933-34 tehtyjen kaivausten raportointi jäi suurimmaksi osaksi tekemättä. Ainoastaan ensimmäisestä vuodesta on olemassa kertomus. Muutama melko luonnosmainen kartta kiveyksestä ja muutamista haudoista on myös säilynyt. Informatiivisin on ehkä kartta, jossa näkyy kiveys ja sen ympärillä, lähinnä etelä- ja itäpuolilla oleva hautausmaa. Hautoja tutkittiin n. 300 kappaletta. Ne olivat lähes esineettömiä. Muutenkin vuosien kaivaustyö tuotti Kansallismuseolle löytöjä vain 63 kappaletta. Kronqvist julkaisi Liikistön aineistoa mm. artikkelissaan Suomen Museossa 1938.

Löytöjen vähäinen määrä, kaivausmenetelmät ja kaiken kaikkiaan vähäinen tiedon määrä Ulvilan Liikistöstä muodostavat mielenkiintoisen probleeman. Koska Liikistö liittyy vain n. kilometrin päässä olevan Ulvilan keskiaikaisen kaupunginpaikan ja n. puolentoista kilometrin päässä olevan kivikirkon yhteyteen, ovat sen mahdollisesti tarjoamat tiedonmurut kullanarvoisia.

Kuinka varhaiseen aikaan Liikistön historia ulottuu? Mille ihmisryhmälle kuului hautausmaa ja ilmeisesti paikalla ollut kappelikin? Mitä kertovat aluetta ympäröivät kivivarustukset? Kuuluiko paikalla oleva vankka kiviperustus todella kirkon rakennustyöhön? Eli tiivistettynä: mitä toimintaa Liikistössä oli ja mihin aikaan se ajoittuu? Tässä joitakin kysymyksiä tutkimuksen taustalle.

Tutkimuksiin tarjoutui mahdollisuus, kun allekirjoittanut sai henkilökohtaisen apurahan Suomen Kulttuurirahastolta ja Satakunnan rahastolta. Kaivajiksi löytyi innokkaita opiskelijoita Porin yliopistokeskuksessa toimivasta Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksesta. Piirtäjänä toimi fil.yo Mia Lempiäinen Turun yliopistosta. Kolmena päivänä kaivauksilla työskentelivät myös Lounais-Suomen käsi- ja taideteollisen oppilaitoksen muinaistekniikkaopiskelijat opettajansa Jouni Taivaisen johdolla. Kaikki opiskelijat saivat työstä opintosuorituksia.

Konservoinnin suoritti konservointi- ja museopalvelut Lasse Mattila Oy.

2. Alue 1 - kiviperustus

Peruslinja kulkee kiveyksen eteläisen osan sisäseinämän suuntaisesti W-E, pituus 14 m. Kaivausalue 1:en eteläsivu on linjan viimeiset 3 metriä. Peruslinjan 0-piste nimettiin 1000/1000. Kiintopiste on kiveyksen suuressa kulmakivessä, korkeus 10,59 m mpy. Ulvilan kaupungin mittaustoimi määrittäi korkeuspisteen.

Alue 1 avattiin L-muotoisen kiveyksen eteläosan sisäpuolelle. Kohdalle avattiin 3 metriä pitkä ja 2 metriä leveä kaistale. Ohuen nurmikerroksen alla maa oli hienoa hiekkaa. Kaivaminen suoritettiin n. 5 cm:n kerroksina. Viimeinen kerros oli krs 7. Maasta alkoikin löytyä mm. nauvoja, palanutta luuta ja sulanutta ikkunalasia. Varsin nopeasti voitiin havaita, että alueen pohjoispuoli oli aiemmin kaivettua. Tämä erottui maasta selvästi. Luoteisnurkan likamaa ulottui kaikkein syvimmälle; pohjavaaituskartasta näkyy eri syvyyksille ulottuneet likamaa-alueet.

2.1. Seinälinja

Aivan eteläprofiilin vierestä paljastui tumma ja osin nokinen, selkeästi rajautuva jälki. Sen näkyvä leveys oli n. 30 cm ja paksuus profiilissa n. 5-10 cm. Jälki oli kiveyksen katkaisema ja sen kokonaisleveyttä ei voitu todeta. Se oli kuitenkin hieman eri suuntainen kuin kiveys. Varsinkin länsipäässä jälki oli selkeä ja siinä oli runsaasti pieniä, n. puolen kämmenen kokoisia hiekkakivilaatan palasia. Nämä rajoittuivat hyvin selvästi ko. jäljen sisälle. Paitsi hiiltä, löytyi jäljestä myös sulanutta ikkunalasia ja palaneen luun paloja. Luun palat liittynevät hautauksien yhteydessä esille tulleisiin luihin, jotka ovat rakennuksen palossa olleet pintamaassa.

Jäljestä otettiin hiilinäyte, joka ajoitettiin. Tulokseksi saatiin 690 ± 35 BP, joka kalibroitaessa muodostaa kaksi ajoitusjakautumaa. Näytteen ajoitus on n. 1270-1310 AD tai 1360-1390 AD. Voidaan siis todeta, että jälki on todennäköisesti ainakin 1300-luvulta, mutta mahdollisesti jo 1200-luvun lopulta. Sulaneen lasin ja ikkunalasin löytyminen yleensäkin tukevat oletusta, että jälki on syntynyt puurakennuksen palaneesta seinästä.

Erityisesti itäprofiilissa näkyi ”porrasmainen” jälki. Ehkä se on syntynyt seinän vieressä olleesta multapenkistä. Länsiprofiilissa oli sen verran aiempien kaivauksien aiheuttamaa häiriötä, ettei ko. jälkeä pystytty selkeästi saamaan esiin. Jonkin verran se näkyi kuitenkin lännessäkin.

2.2. Hauta

Osittain jäljen alapuolelle jäi hauta. Se tuli esiin siten, että arkun eteläsivun ja itäpäädyn puureunat muodostivat selvästi näkyvät viivat. Puuta ei saatu talteen, koska kyseessä olivat todella enää vain arkun jättämät jäljet. Yllättävää oli, ettei vainajasta ollut jäljellä edes näkyvää värjäymää. Alueella 2 tutkitun haudan vainaja oli näet varsin hyvin säilynyt. Tässä voidaankin pohtia sitä, oliko hävinnyt hauta sellaisella alueella, jossa aikanaan usein käännettiin maata, mikä nopeuttaisi hajoamista. Tämä on varsin todennäköistä, koska hauta sijaitsi selvästi alueella, jossa oli ollut mm. eriaikaisia rakennuksia (seinälinja, kiviperustus).

Haudasta noin vyötärön korkeudelta löytyi rautamöykky, joka konservoituessa osoittautui vyönsoljeksi. Haudan täytemaasta löytyi palanen vihreää värilasia. Paikalla sijaitsi siis jo ennen hautaa lasi-ikkunainen rakennus.

Mahdollisesti jotkin haudan päällä olleista kivistä liittyivät itse hautaan. Kronqvist mainitsi raportissaan, ettei haudoissa yleensä ollut arkkuja. Keskiajalla, varsinkin sen alkupuolella, arkuton hautaaminen olikin tapana. Nyt esiin tulleet jäljet olivat kuitenkin niin heikot, että kovakouraisempi kaivaminen olisi ne hetkessä hävittänyt.

Suurpiirteinen kaivaminen tulikin esiin itäprofiilia tarkasteltaessa. Kaivetussa osassa Kronqvist oli jättänyt paikoilleen löytämänsä luurangon, joka on piirretty myös hautauksia kuvaavalle suurelle yleiskartalle. Luuranko sijaitsi kaivausalueen pohjoisosan pohjalla ja vainajan jalkojen luut menivät profiiliin. Profiilissa näkyi myös toisen haudan arkun jälkiä. Näyttää siltä, että 1930-luvun kaivauksissa yhden haudan läpi oli siis menty ilman, että sitä olisi ainakaan kartalle merkitty. Todennäköisesti arkunjälkiä (ja ilmeisesti kokonaisia hautojakin) on jäänyt aiemmin huomaamatta.

On myös aiempien tutkimusten mukaan pidettävä mahdollisena sitä, että arkulliset haudat ovat vanhempia. 1200-luvulla arkuton hautaustapa teki vasta tuloaan.

3. Alue 2 - hautausmaa

Alue 2 avattiin hautausmaan eteläosaan, sen oletetulle laita-alueella. Oletus osoittautui oikeaksi; 2 x 4 metrin kokoisen, pituussuunnassa itä-länsisuuntaisen kaivausalueen pohjoislaidalta löydettiin ainoastaan yksi koskematon hauta. Muu alue oli tyhjä haudoista, eikä siitä havaittu myöskään aiemman kaivelun jälkiä. Kerroksia kaivettiin kuusi. Haudan kohta kaivettiin 6. kerroksen jälkeen erikseen.

Vainaja lepäsi n. 80 cm:n syvyydessä aivan pohjoisprofiilin vieressä ja osa jalkojen luista meni profiilin sisään. Haudan jalkopään kohdalla näkyi itäprofiiliin katoava toisen haudan päädyn jälki.

Jo tasossa 2 tuli esiin kivi alueen koillisnurkasta. Syvemmälle mentäessä näytti siltä, että mm. punaisista hiekkakivilaakoista koottu kiveys oli rakennettu ko. itäprofiilissa näkyvän haudan länsipäädyn päälle. Jo 1930-luvun kaivauksissa hautojen päältä löytyi useita erilaisia kiveyksiä ja myös kokonaisia suuria kivipaasia.

Vainaja oli haudattu ilman arkkua. Muitakaan jäännöksiä puusta, tekstiilistä tms. ei löydetty. Luuranko oli kohtalaisesti säilynyt; luut olivat kuitenkin varsin pehmeitä ja esim. selkänikamat jo lähes maatuneita. Vainajan kädet olivat vierekkäin ylävatsan päällä. Ajoitusnäytteeksi otettiin luuta vainajan käsivarsista. Vainaja ajoittui 1200-luvun jälkimmäiselle puoliskolle (760± 30 BP).

3. Löydöt

Löytöinä saatiin varsin runsaasti ikkunalasia. FT Georg Haggrénin mukaan osa siitä voisi olla keskiaikaa nuorempaakin (suullinen tiedonanto syksy 2002). Lasiastioiden katkelmia ei löytynyt. Rautanauvoja oli suhteellisen runsaasti; niitä ei ole taltioitu löytöihin. Helmiä on kaksi kappaletta; litistetyn pallon muotoinen gagaattihelmi ehkä rukousnauhasta. Lisäksi kahdesta puoliskosta tehty, hiukan vahingoittunut hopeahelmi.

Keramiikkaa löydettiin muutama pala. Kaikki palat ovat mustapintaista, tiivistä tavaraa. Tutkija Aki Pihlmanin mukaan ne lienevät 1300-luvun keramiikkaa; saman tyyppistä on löydetty myös Ulvilan keskiaikaisen kaupunginpaikan kaivauksissa 1970-luvulla. Paloissa on myös kaksi ilmeisesti samaan kannuun kuulunutta korvapalaa.

Alueen 1 haudasta löytynyt rautamöykky paljastui konservoinnissa vyönsoljeksi. Soljen neulassa voi vielä jopa nähdä palasen nahkavyötä.

Löytöihin kuuluu myös pari ilmeisesti kalkkikiven palaa. Kronqvist löysi myös muutamia ja epäili, että ne voisivat olla kalkkikivisistä hautapaasista peräisin. Hän viittasi paasiin, jotka nykyisin ovat Ulvilan kirkon asehuoneessa.

Rahoja löytyi neljä kappaletta ja mahdollisesti yhden katkelmia. Vanhin on Gotlantilainen brakteaatti ajalta n. 1210/20-1260/70. Näitä rahoja on löytynyt runsaasti mm. Turun Koroisilta. Myös nyt löytyneet pari katkelmaa ovat ilmeisesti peräisin tällaisesta rahasta. Leijonan ja kolmen kruunun koristama Magnus Erikssonin raha on ajalta 1319-63. Nuorin rahoista on tanskalainen hvid 1400-luvun lopulta. Yksi hvidin kokoinen hopearaha oli pinnaltaan niin sulanut, ettei sitä voida tunnistaa.

4. Yhteenveto

Aiemmin Liikistön ajoitusta on pohdittu myös vainajien käsivarsiasentojen perusteella (kts. Jäkärä 2000). Metodi, joka tunnetaan paremmin muissa Pohjoismaissa, on osoittautunut varsin käyttökelpoiseksi meilläkin. Käsivarsiasentojen jakauman perusteella allekirjoittanut on aiemmin epäillyt, että Liikistöön hautaaminen olisi aloitettu jo 1200-luvun alkupuolella. Tämä vaikuttaa varsin todennäköiseltä 2002 kaivauksissa saatujen rahalöytöjen ja ajoitusten perusteella. Myös aiempi arvelu siitä, että hautaaminen on mahdollisesti jatkunut vielä 1400-luvulla, vaikuttaa mahdolliselta. Nuorin rahalöytö ajoittuu näet 1400-luvun jälkipuolelle.

Runsas ikkunalasilöydöt kertovat paikalla sijainneista rakennuksista. Nyt löytyneen seinälinjan voi hyvinkin olettaa kuuluneen yhteen niistä pienistä, puisista kappelirakennuksista joita Liikistössä on historian kuluessa sijainnut. Puukappelin ikä lienee ollut muutamia vuosikymmeniä ja seuraava varmaankin usein rakennettiin edellisen paikalle. Ajoituksen pohjalta vaikuttaisi epätodennäköiseltä, että kiviperustus liittyisi 1300-luvun alun kirkonrakennustyöhön. Se voi periaatteessa olla hyvinkin myöhäinen rakennelma. Lähemmin tarkasteltuna vaikuttaa myös siltä, että kiviperustuksen pohjakaava on voinut olla neliskulmainen, mikä ei sovi kirkkorakennuksen pohjakaavaksi. On näet mahdollista ettei perustaa ole kokonaan paljastettu ja sen tulkinnassa on ilmeisesti ollut tarkoitushakuisuutta.

Liikistö on ehkä ollut varhainen kaupankäynnin tukikohta Kokemäenjoen varrella 1200-luvulla. Ehkä juuri Gotlannin suunnalta on tullut saksalaissukuisia kauppamiehiä 1200-luvulla, jotka valitsivat Liikistön tukikohdakseen. Gotlantilaiset rahat, joita käytettiin ennen ruotsalaisten rahojen vakiintumista 1300-luvulla viittaisivat tähän. Varsinainen rahatalous alkaa Suomessa vakiintua vasta 1300-luvun kuluessa (Klackenberg 1992, 166). Myös Ulvilan kirkossa olevat 1300-luvun hautakivien saksalaisperäiset nimet puhuvat puolestaan.

Paikalle rakennettiin varustus suojaksi joelle päin, asuinrakennuksia ja myös kappeli. Toiminta alkoi kuitenkin 1300-luvun kuluessa siirtyä Ulvilaan lopulta syntyneen kaupungin paikalle; osin ehkä juuri liikenteellisistä syistä. Yleispoliittinen tilannekin on voinut muuttua. Ei tarvinnut enää jatkuvasti asua varustusten suojaamana, vaan avoimempi asuinpaikka muuttui käyttökelpoisemmaksi. Liikistössä vaikuttaisi kuitenkin olleen toimintaa rahalöydön perusteella ainakin vielä 1400-luvun lopulla. Lähteissä mainitaan myös Pyhän Gertrudin kilta. P. Gertrud suojeli kauppiaita ja matkalaisia, minkä vuoksi kiltatalo sijaitsi yleensä kaupungin ulkopuolella. Ehkä se on jatkanut toimintaansa entisellä paikallaan Liikistössä? Oma lukunsa on myös Liikistöä 1931 laaditussa yleiskartassa näkyvät kivivarustukset, jotka ympäröivät Liikistöä Kokemäenjoen puoleisella sivulla.

Liikistön tutkimuksia pyritään jatkamaan, mikäli tukea työhön onnistutaan saamaan.

Mynämäki 3.11. 2003

FM Tiina Järkä

Mustavalkonegatiivit

Ulvila Liikistö 2002

1. Ulvila Liikistö. Alue 1. 0-taso. Lännessä. T. Jäkärä 16.9.02.
2. Ulvila Liikistö. Alue 2. 0-taso. Pohjoisesta. T. Jäkärä 16.9.02.
3. Ulvila Liikistö. Alue 1. Taso 1. Lännessä. T. Jäkärä 16.9.02.
4. Ulvila Liikistö. Alue 2. Taso 1. Pohjoisesta. T. Jäkärä 17.9.02.
5. Ulvila Liikistö. Alue 1. Laajennuksen 0-taso. Lännessä. T. Jäkärä 17.9.02.
6. Ulvila Liikistö. Alue 1. Taso 2. Pohjoisesta. T. Jäkärä 17.9.02.
7. Ulvila Liikistö. Alue 1. Laajennuksen taso 1. Pohjoisesta. T. Jäkärä 18.9.02.
8. Ulvila Liikistö. Alue 2. Taso 2. Pohjoisesta. T. Jäkärä 18.9.02.
9. Ulvila Liikistö. Alue 1. Taso 2. Pohjoisesta. T. Jäkärä 18.9.02.
10. Ulvila Liikistö. Alue 2. Taso 3. Pohjoisesta. T. Jäkärä 19.9.02.
11. Ulvila Liikistö. Alue 2. Haudan jälki. Lännessä. T. Jäkärä 19.9.02.
12. Ulvila Liikistö. Alue 1. Seinälinjaa lounaisnurkassa. Lännessä. T. Jäkärä 20.9.02.
13. Ulvila Liikistö. Alue 1. Arkun puureunat ja hautakuoppaa. Etelästä. T. Jäkärä 20.9.02.
14. Ulvila Liikistö. Alue 2. Taso 4. Pohjoisesta. T. Jäkärä 20.9.02.
15. Ulvila Liikistö. Alue 2. Haudan jälki. Lännessä. T. Jäkärä 20.9.02.
16. Ulvila Liikistö. Alue 1. Taso 3. Lännessä. T. Jäkärä 20.9.02.
17. Ulvila Liikistö. Alue 1. Taso 4. Lännessä. T. Jäkärä 24.9.02.
18. Ulvila Liikistö. Alue 2. Taso 5. Pohjoisesta. T. Jäkärä 24.9.02.
19. Ulvila Liikistö. Alue 2. Hauta tasossa 5. Pohjoisesta. T. Jäkärä 24.9.02.
20. Ulvila Liikistö. Alue 2. Hauta tasossa 6. Pohjoisesta. T. Jäkärä 24.9.02.
21. Ulvila Liikistö. Alue 2. Haudan itäpäässä näkyvissä toisen haudan jälki. Pohjoisesta. T. Jäkärä 24.9.02.
22. Ulvila Liikistö. Alue 1. Taso 5. Lännessä. T. Jäkärä 24.9.02.
23. Ulvila Liikistö. Alue 1. Luoteisnurkan maakivi ja likamaa. Lännessä. T. Jäkärä 24.9.02.
24. Ulvila Liikistö. Alue 1. Likamaat kaivettu tasolle 7. Lännessä. T. Jäkärä 25.9.02.
25. Ulvila Liikistö. Alue 2. Vainaja. Pohjoisesta. T. Jäkärä 25.9.02.
26. Ulvila Liikistö. Alue 1 kaivettuna. Lännessä. T. Jäkärä 25.9.02.

Dialuettelo

Ulvila Liikistö 2002

1. Ulvila Liikistö. Alue 1. Taso 2. Pohjoisesta. T. Jäkärä 18.9.02.
2. Ulvila Liikistö. Alue 1. Seinälinjan jälkeä lounaisnurkassa. Lännestä. T. Jäkärä 20.9.02.
3. Ulvila Liikistö. Alue 1. Arkun puureunat ja hautakuoppaa. Etelästä. T. Jäkärä 20.9.02.
4. Ulvila Liikistö. Alue 1. Taso 4. Lännestä. T. Jäkärä 24.9.02.
5. Ulvila Liikistö. Alue 1 kaivettuna. Lännestä. T. Jäkärä 25.9.02.
6. Ulvila Liikistö. Alue 2. Taso 3. Pohjoisesta. T. Jäkärä 19.9.02.
7. Ulvila Liikistö. Alue 2. Hautakuvio tasossa 5. Lännestä. T. Jäkärä 23.9.02.
8. Ulvila Liikistö. Alue 2. Taso 5. Pohjoisesta. T. Jäkärä 24.9.02.
9. Ulvila Liikistö. Alue 2. Haudan itäpäässä profiiliin menevä toisen haudan jälki. Pohjoisesta. T. Jäkärä 24.9.02.
10. Ulvila Liikistö. Alue 2. Vainaja. Pohjoisesta. T. Jäkärä 25.9.02.

Ulvila Liikistö 2002

Karttaluettelo

Kartta 1	Alue 1	Pinta- ja pohjavaaitus	MK 1:20	586.2.4
Kartta 2	Alue 1	Taso 2	MK 1:20	586.2.5
Kartta 3	Alue 1	Taso 4	MK 1:20	586.2.6
Kartta 4	Alue 1	Taso 6	MK 1:20	586.2.7
Kartta 5	Alue 1	Eteläprofiili	MK 1:20	586.2.8
Kartta 6	Yleiskartta		MK 1:200	586.2.9
Kartta 7	Alue 2	Pinta- ja pohjavaaitus	MK 1:20	586.2.10
Kartta 8	Alue 2	Taso 3	MK 1:20	586.2.11
		Hauta	MK 1:20	586.2.11

Rahaluettelo

Rahakammion päänumero 2003047

- 2003047: 1. Alue 1. Ruutu 1001/1012. 1. krs. Hopearaha, Magnus Eriksson 1319-63.
- 2003047: 2. Alue 1. Ruutu 1001/1012. 2. krs. Hopearaha, Tanska?? 1400-luku.
- 2003047: 3. Alue 1. Ruutu 1001/1013. 2. krs. Hopearaha. Pinta sulanut.
- 2003047: 4. Alue 1. Ruutu 1001/1012. 2. krs. Hopeabraktetaatin kappaleita.
- 2003047: 5. Alue 1. Ruutu 1001/1012. 3. krs. Hopeabrakteaatti, Gotlanti n. 1210/20-1260/70.

Ulvila Liikistö 2002

Löytöluettelo

KM 2003006

Alue 1

Krs 1

- :1 Ikkunalasia 1 kpl x=1001 y=1011 <1g
Vihreää, paksuus n. 1,5 mm, yksi sivu nyrhitty.
- :2 Ikkunalasia 1 kpl x=1001 y=1011 5g
Vihreää, paksuus n. 2 mm, yksi sivu nyrhitty, hiukan vääntynyt.

Krs 2

- :3 Ikkunalasia 1 kpl x=1001 y=1011 <1g
Vihreää, paksuus n. 2 mm, yksi sivu nyrhitty.
- :4 Ikkunalasia 4 kpl x=1001 y=1012 1g
Vihreää, paksuus n. 1,5 mm, yhden palan yksi sivu nyrhitty. Yksi pala sulanut.
- :5 Lasia 1 kpl x=1001 y=1012 <1g
Sulanutta lasia.
- :6 Keramiikkaa 1 kpl x=1001 y=1013 9g
Kannun(?) korvaa. Tummapintaista keramiikkaa. Pit. n. 3 cm, lev. n. 2 cm

Krs 3

- :7 Ikkunalasia 1 kpl x=1000 y=1011 <1g
Vihreää. Kolmionmuotoinen kappale, 2 sivua nyrhitty, paksuus 1 mm.
- :8 Palanutta luuta x=1000 y=1011 28g
Seinälinjan jäljessä olleita palaneita luita.
- :9 Ikkunalasia 1 kpl x=1000 y=1012 <1g
Vihreää, nyrhitty 1 sivulta, paksuus 1 mm.
- :10 Keramiikkaa 1 kpl x=1000 y=1012 <1g
Tummapintaista, paksuus n. 3 mm, kylkipala.
- :11 Keramiikkaa 1 kpl x=1000 y=1012 <1g
Kuten edellinen.
- :12 Ikkunalasia 3 kpl x=1000 y=1012 3g

Vihreää, 2 palaa sulanut.

:13	Keramiikkaa Kannun(?) korvaa. Tummapintaista keramiikkaa. Pit. n. 2,5 cm, lev. n. 2 cm.	1 kpl	x=1000 y=1012	10g
:14	Hopeahelmi Kahdesta puoliskosta koottu, litistynyt. Halk. n. 8 mm.	1 kpl	x=1001 y=1011	<1g
:15	Ikkunalasia Vihreää. Toinen lasi sulanut. Toinen puolipallon muotoisen ruudun kappale. Paks. n. 1 mm.	2 kpl	x=1001 y=1012	3g
:16	Ikkunalasia Vihreää. Yksi sivu nyrhitty, paksuus n. 1,5 mm.	1 kpl	x=1001 y=1013	2g
:17	Piitä Valkoinen ja ruskea piinpala.	2 kpl	x=1001 y=1013	3g

Krs 4

:18	Ikkunalasia Vihreää, Toinen lasi sulanut, toisessa nyrhintää 1 sivulla.	2 kpl	x=1001 y=1013	2g

Krs 5

:19	Helmi Gagaattia. Litistetyn pallon muotoinen.	1 kpl	x=1001 y=1011	<1g
:20	Kalkkikiveä	1 kpl	x=1001 y=1011	18g

Krs 6

:21	Rautainen vyönsolki Pyöreä, nahkaa korrodoituneena neulaan. Halk. n. 2,8 cm.	1 kpl	x=1000,11 y=1011,91	11g
:22	Ikkunalasia Värillistä lasia, tumman vihreää. Paksuus n. 2 mm.	1 kpl	x=1000 y=1011	1g
:23	Piitä	1 kpl	x=1001 y=1011	1g

Krs 7

:24	Rautanauvoja Pituudet 9-10 cm.	4 kpl	x=1001 y=1011	69g

Konservointi- ja museopalvelut Lasse Mattila Oy

Hirsipadontie 5 J 109

00640 Helsinki

GSM: 040-70 20 519

lasse.mattila@webinfo.fi

KONSERVOINTIKERTOMUS

KAIVAUS: Ulvila Liikistö 2002

KOHDE: **Rautasolki**

INV.NO. ---

KOHTEEN KUVAUS: Pyöreä rengasmainen neulallinen rautasolki. Soljessa on jäljellä kahden nahkahihnan fragmentaarinen muoto raudan korroosiotuotteisiin kopioituneena. Kohteessa ei kuitenkaan ole jäljellä orgaanista nahkaa, joka voitaisiin konservoida nahan konservointimenetelmin.

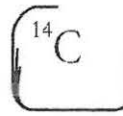
VAURIOT: Ennen konservointia solkea peitti kauttaaltaan kova ja paksu maan sekä raudankorroosiotuotteiden muodostama kuori.

KONSERVOINTI: Solki puhdistettiin käsin kirurginveitsen ja lasikuituharjan avulla. Raudan kloridit poistettiin keittämällä kohdetta puhdistetussa vedessä (valmistaja: Yliopiston Apteekki). Kloridipitoisuuden seurantaan käytettiin hopeanitraattitestiä. Rauta suojattiin parafiinivahalla.

Soljen puhdistus lopetettiin muodon tultua esiin. Korroosioon kopioituneiden nahkahihnan fragmenttien säilyttämiseksi puhdistusta ei jatkettu tätä tasoa pidemmälle.

KONSERVAATTORI: Lasse Mattila

PVM: 18.1.2003

POZNAN
RADIOCARBON
LABORATORY

Poznań, 09-12-2002

Report

on C-14 dating in the Poznań Radiocarbon Laboratory

Customer: **Dr Tiina Jäkärä**

Virastotie 22 B 8
23100- Mynämäki
Finland

Job no.: 84/02

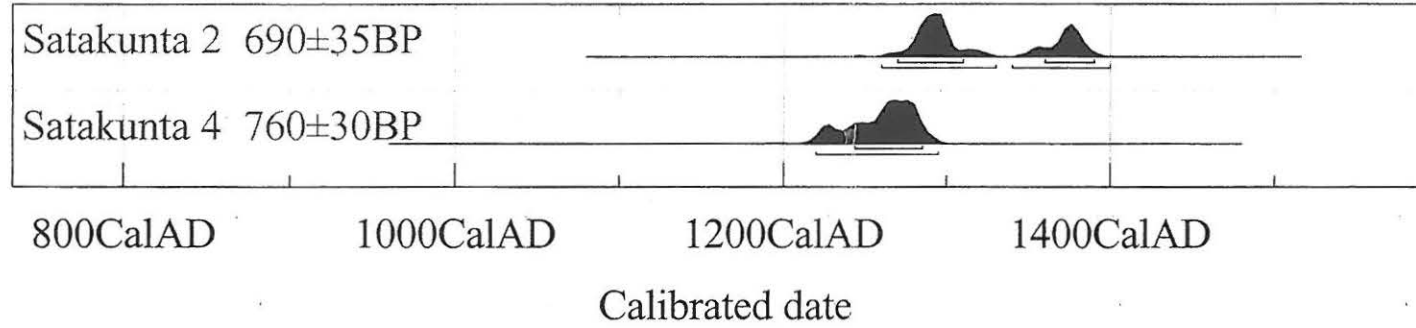
<i>Sample name</i>	<i>Lab. no.</i>	<i>Age</i>	<i>Remark</i>
Satakunta 2	Poz-1232	690 ± 35 BP	
Satakunta 4	Poz-1250	760 ± 30 BP	

Comments: Results of calibration of 14C dates enclosed

Head of the Laboratory

Tomasz Goslar
Dr. hab. Tomasz Goslar, prof. UAM

Atmospheric data from Stuiver et al. (1998); OxCal v3.5 Bronk Ramsey (2000); cub r:4 sd:12 prob usp[chron]

MK 1:200

Uvila Liikistö
I. Krongvist

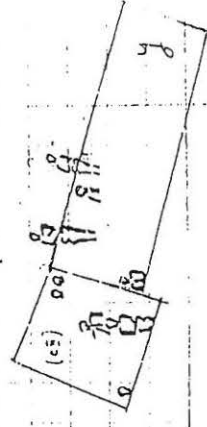
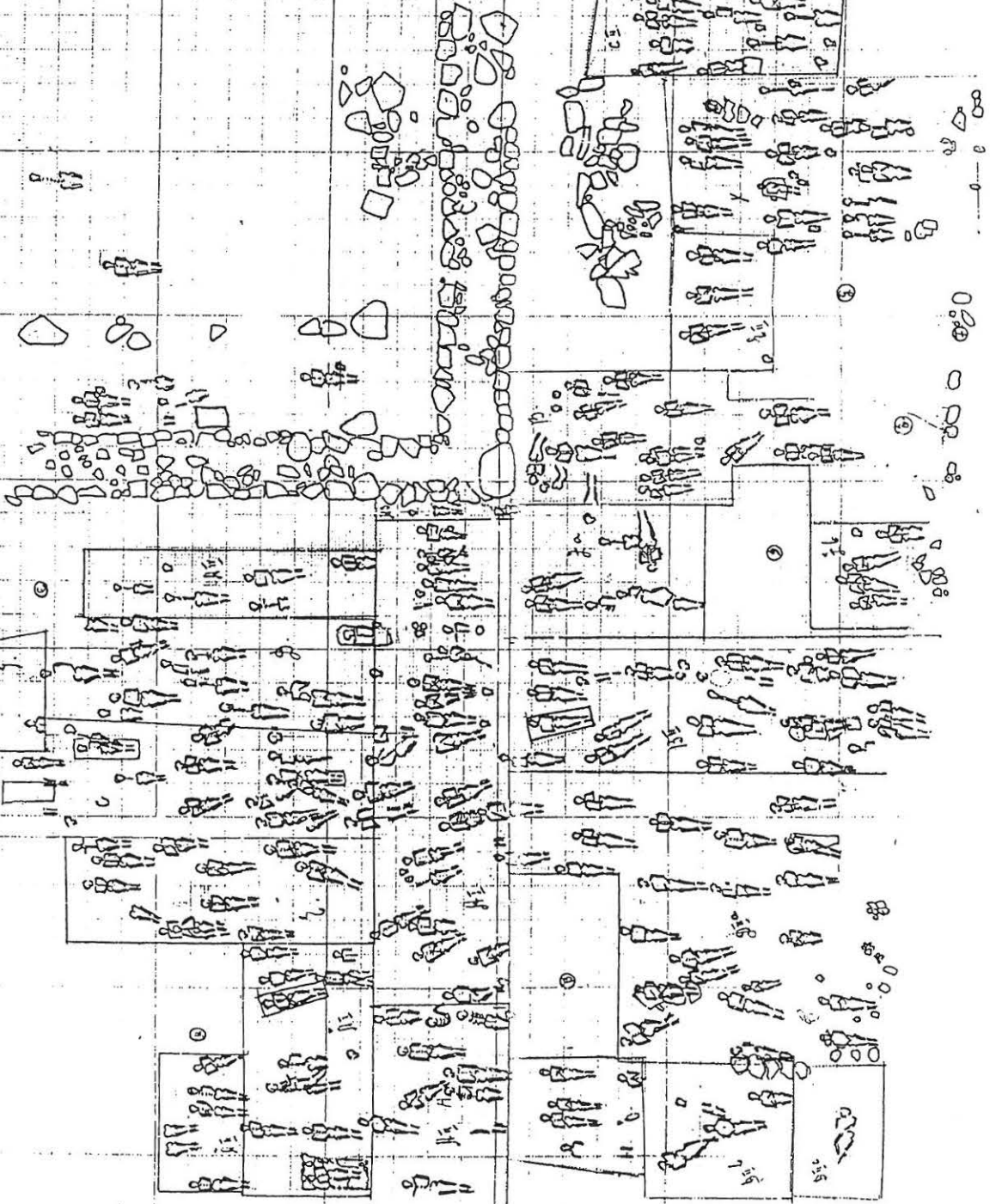
v. 1930-31

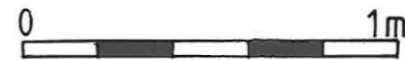
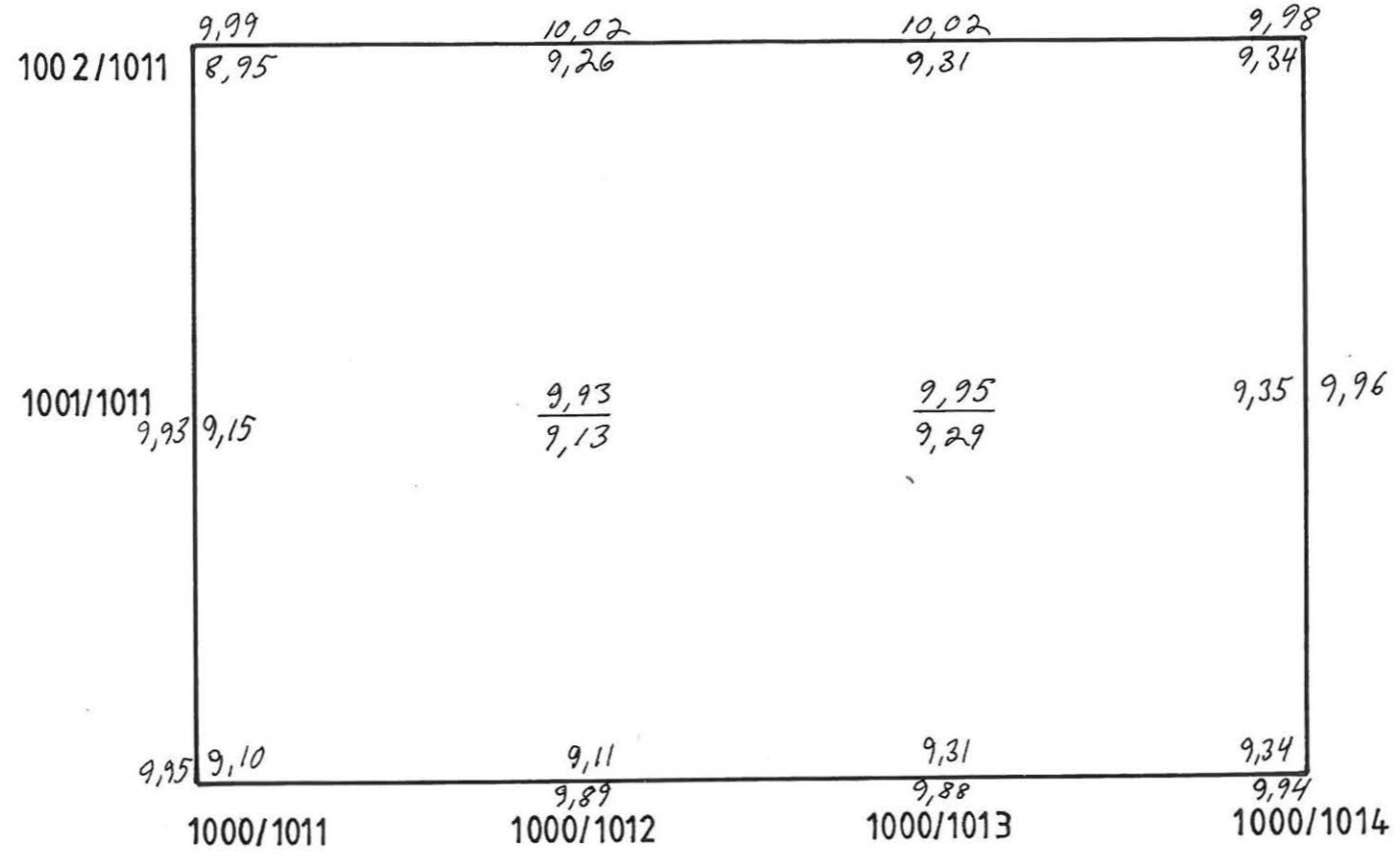
v. 1933-34

Kiviپرustus ja
hautausmaa

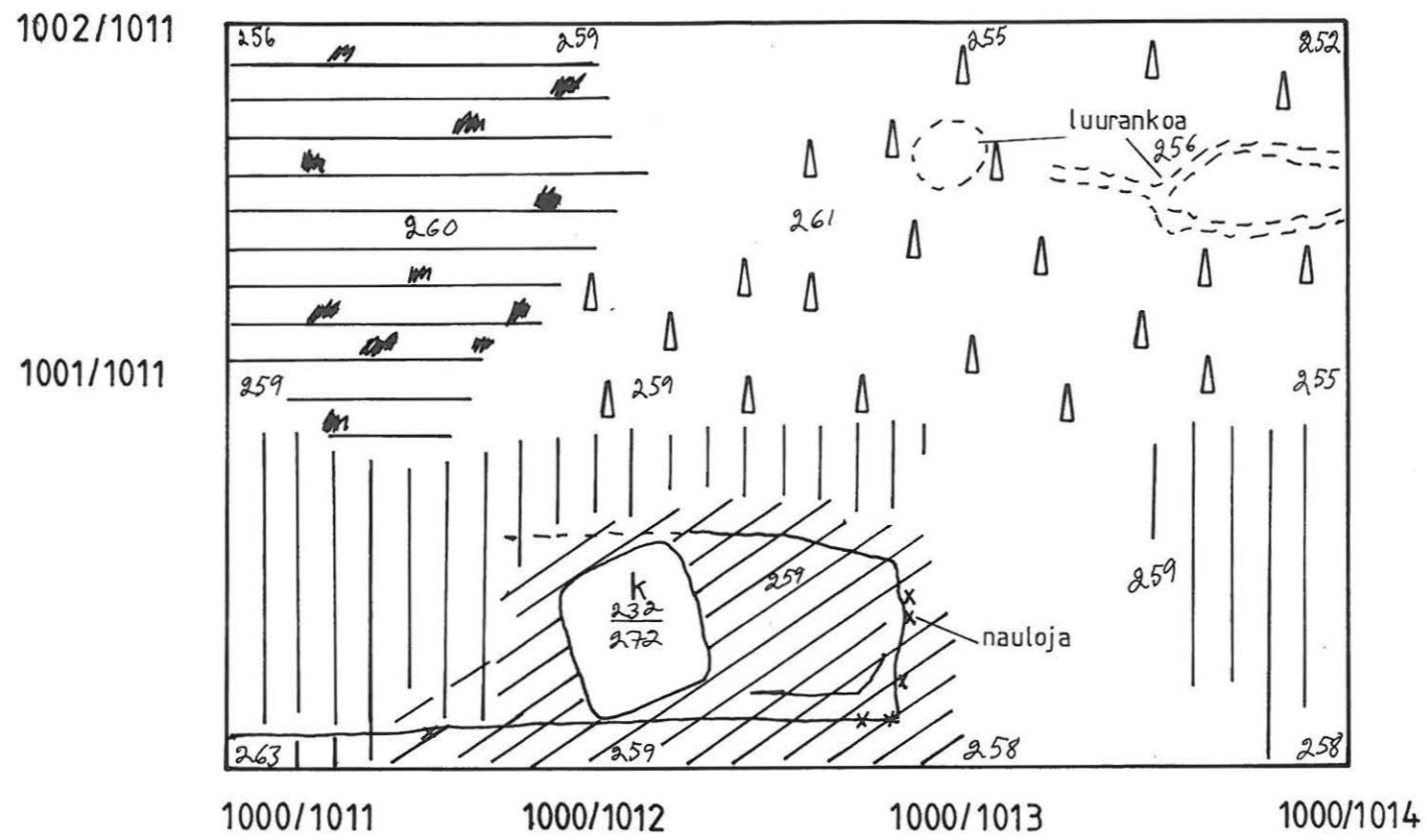
Muoville piirretty
kartta 6 voidaan
asemoida tämän
kartan päälle.

1000/1000

ULVILA LIIKISTÖ T.Jäkärä 2002	ALUE 1 Pinta- ja pohjavaaitus MK 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI M.Lempiäinen	MUSEOVIRASTO RHO HELSINKI 886.2.4
	KARTTA 1

 sekoittunut maa

 ruskea likamaa

 puhdas hiekka

k kivi

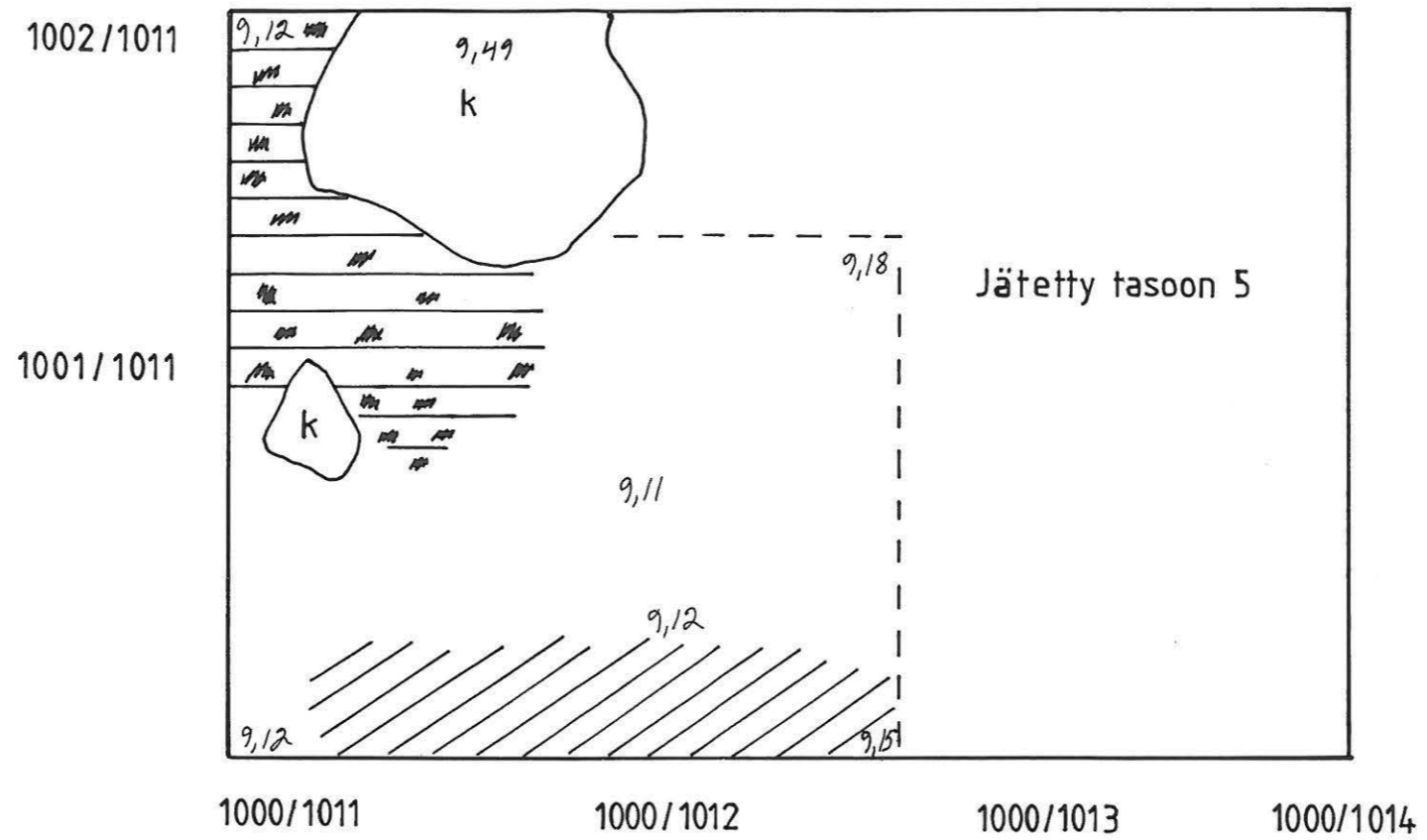
 tumma hiilensekainen likamaa

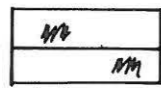
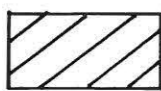

 hautakuoppa

0 1m

ULVILA, LIKISTÖ T. Jäkärä 2002	ALUE 1 Taso 4 MK 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Lempiäinen	MUSEOVIRASTO RHO HELSINKI 886.2.6
KARTTA 3	

- tumma hiilensekainen likamaa
- hautakuoppa
- puhdas hiekka

ULVILA LIIKISTÖ T. Jäkärä 2002	ALUE 1 Taso 6 MK 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Lempiäinen	MUSEOVIRASTO RHO HELSINKI 886.2.7
KARTTA 4	

1000/1

- 1 pintakerros
- 2 ruskea likamaa,hiiltä
- 3 nokimaa jossa hiiltä ja palane
- 4 ruskea likamaa
- 5 puhdas hiekka
- 6 savensekainen hiekka

ALUE 1

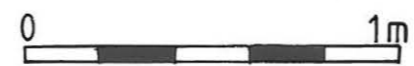
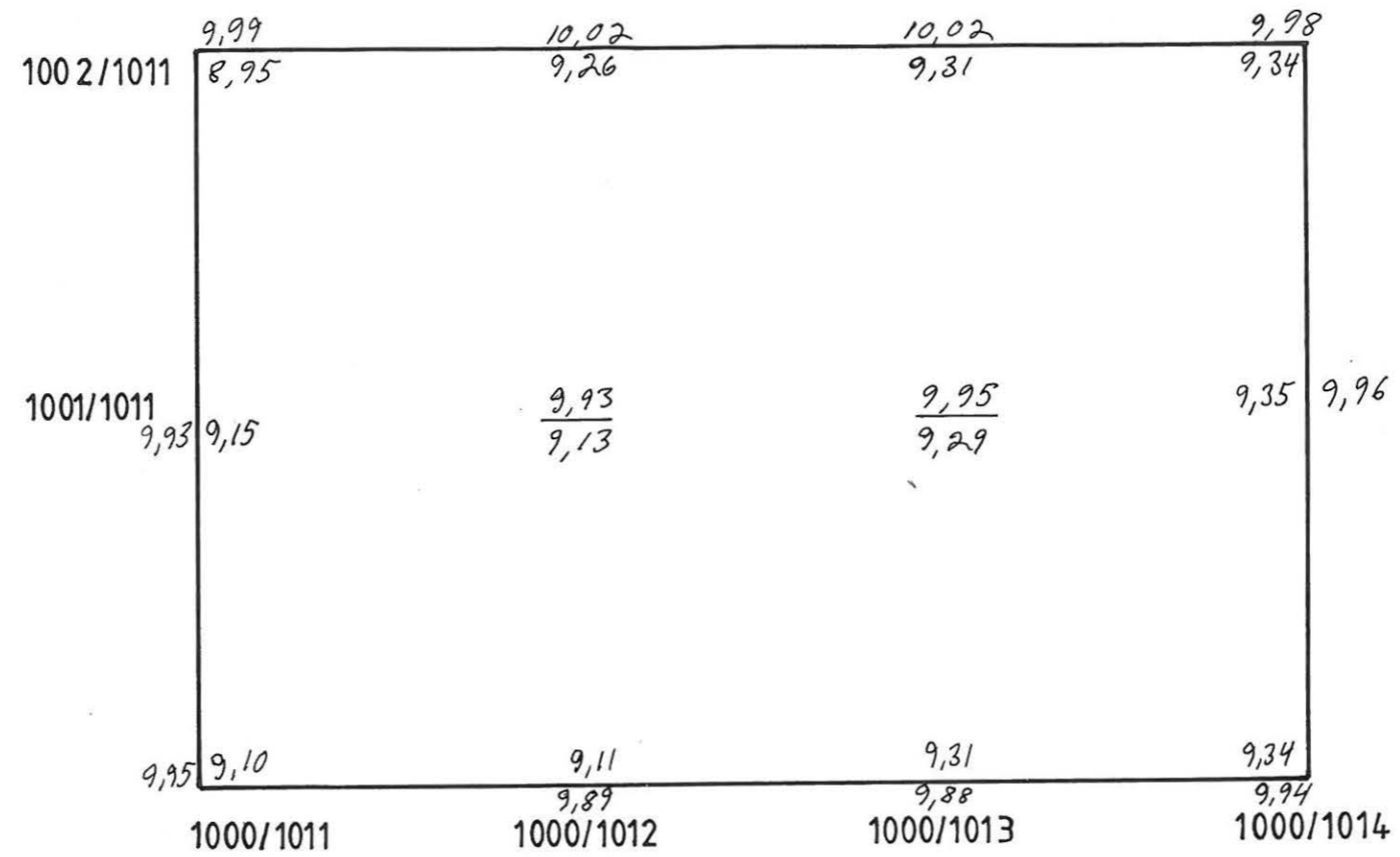
Eteläprofiili

MK 1:20

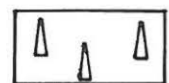
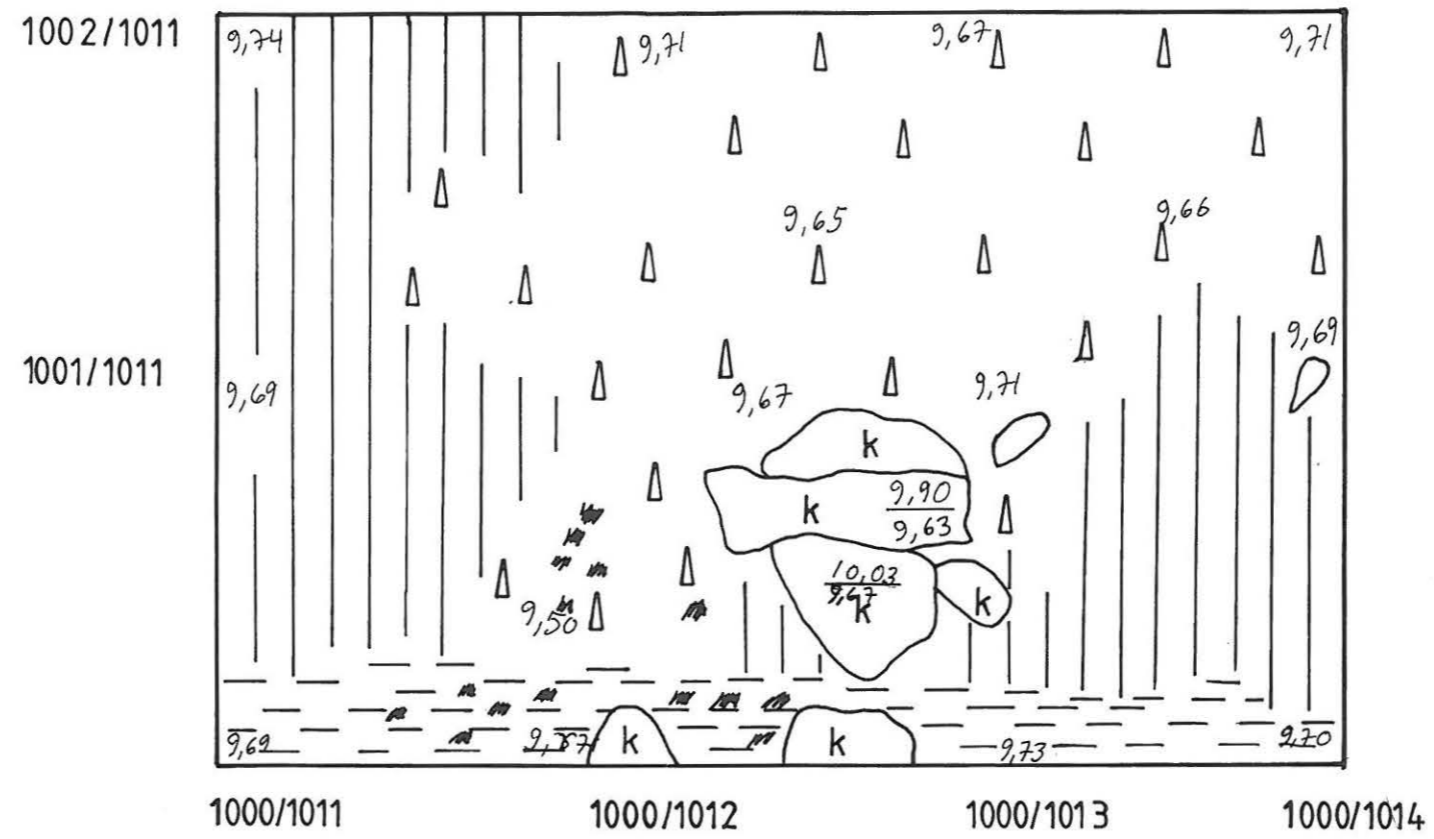
MUSEOVIRASTO RHO
HELSINKI

886.2.8

KARTTA 5

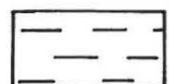
ULVILA LIIKISTÖ T.Jäkärä 2002	ALUE 1 Pinta- ja pohjavaaitus MK 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI M.Lempiäinen	MUSEOVIRASTO RHO HELSINKI 886.2.4
	KARTTA 1

sekoittunut maa

ruskea likamaa

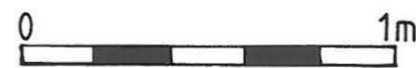
musta
hiilensekainen likamaa

kivi

hiili

ULVILA
LIIKISTÖ

T. Jäkärä 2002

MITTAUSDOKUMENTOINTI

M. Lempiäinen

ALUE 1

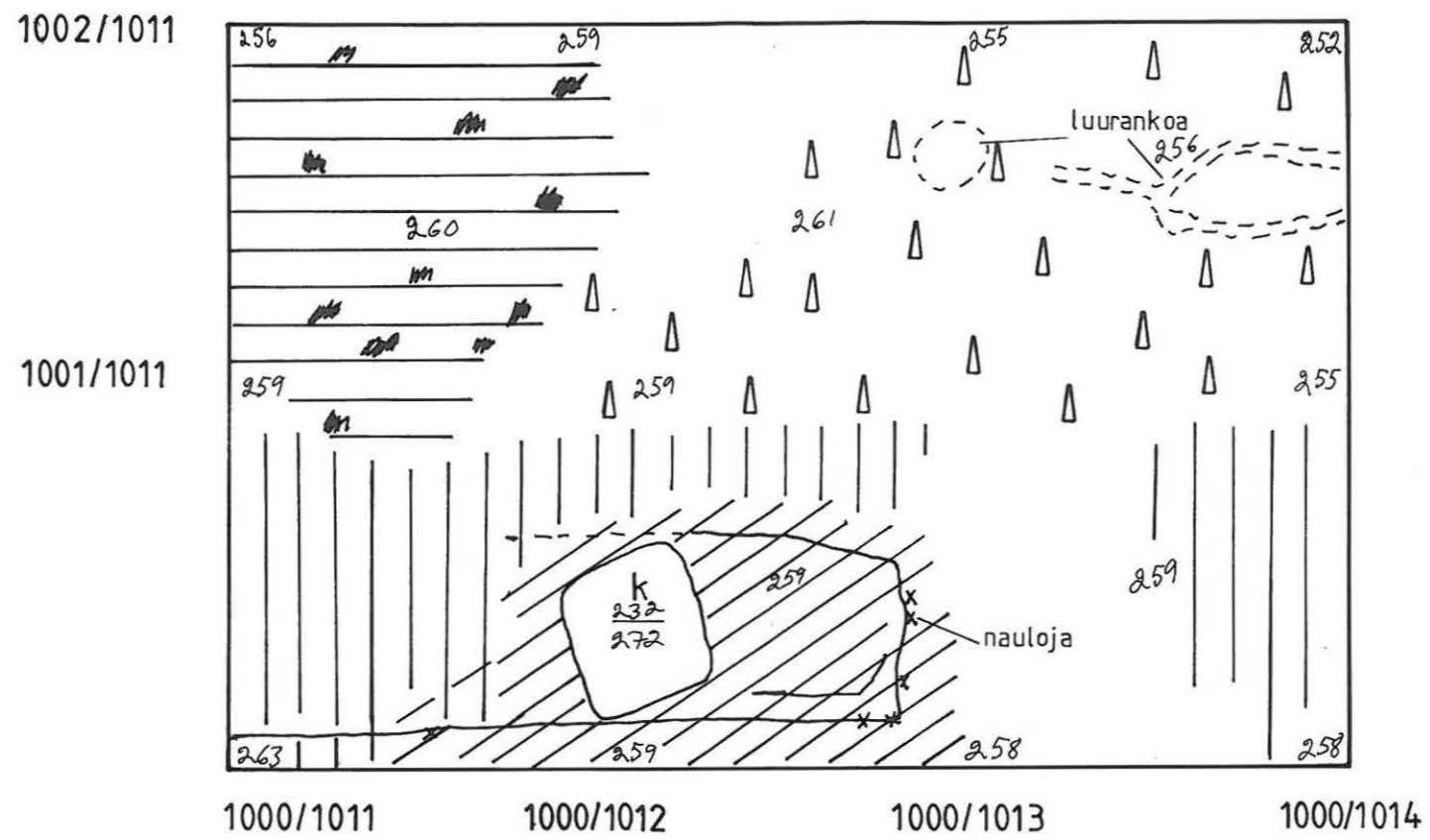
Taso 2

MK 1:20

MUSEOVIRASTO RHO
HELSINKI

886.2.5

KARTTA 2

 sekoittunut maa

 ruskea likamaa

 puhdas hiekka

k kivi

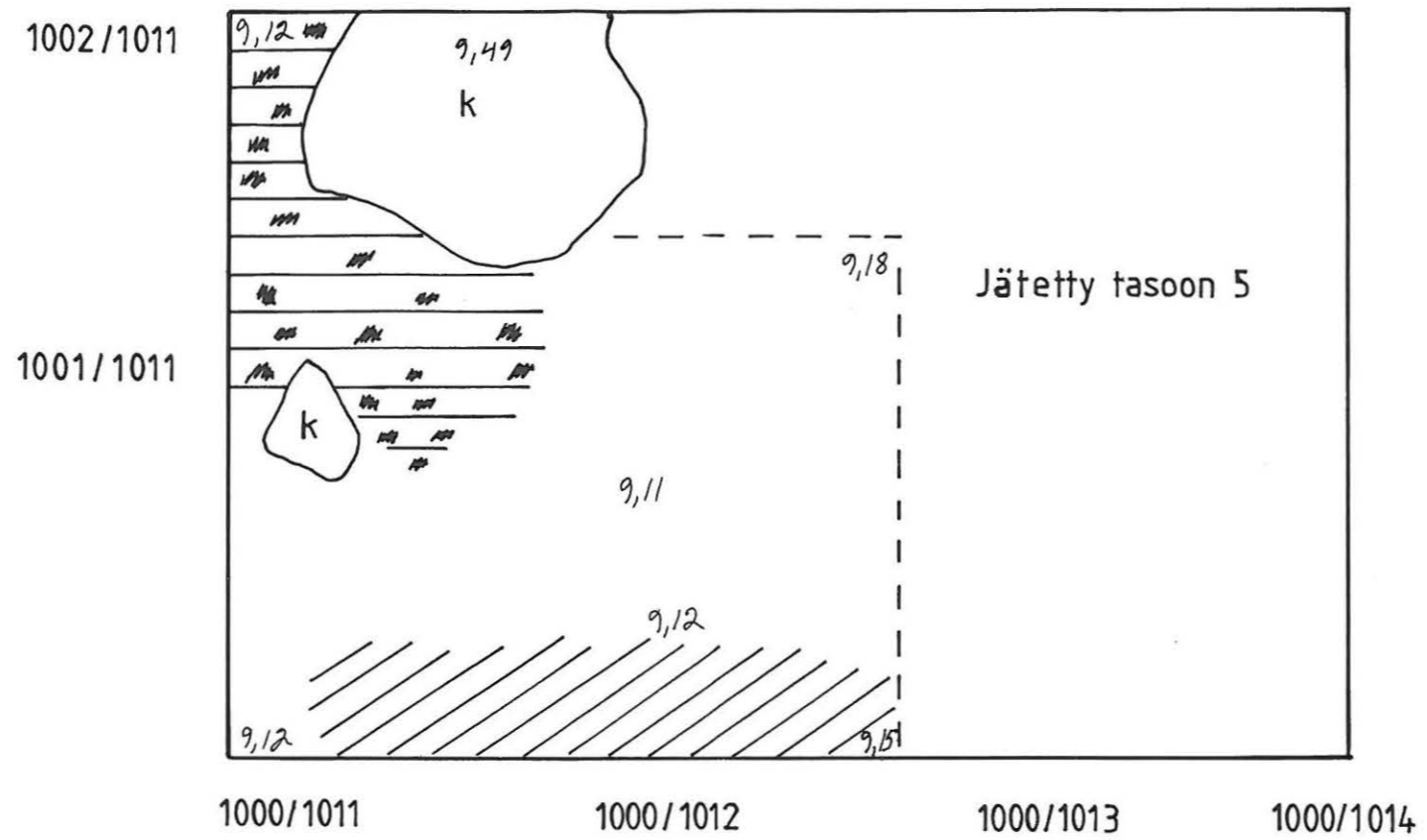
 tumma hiilensekainen likamaa

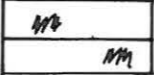

 hautakuoppa

0 1m

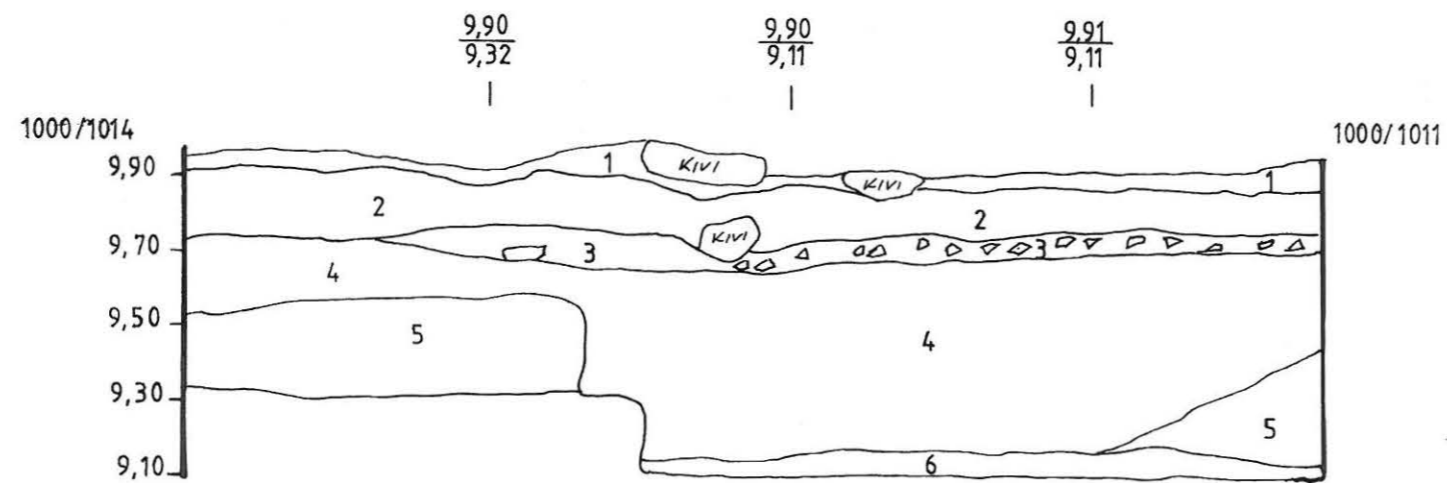
ULVILA LIKISTÖ T. Jäkärä 2002	ALUE 1 Taso 4 MK 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Lempiäinen	MUSEOVIRASTO RHO HELSINKI 886.2.6
KARTTA 3	

- tumma hiilensekainen likamaa
- hautakuoppa
- puhdas hiekka

ULVILA LIIKISTÖ T.Jäkärä 2002	ALUE 1 Taso 6 MK1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI M.Lempiäinen	MUSEOVIRASTO RHO HELSINKI 886.2.7
KARTTA 4	

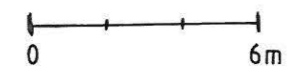
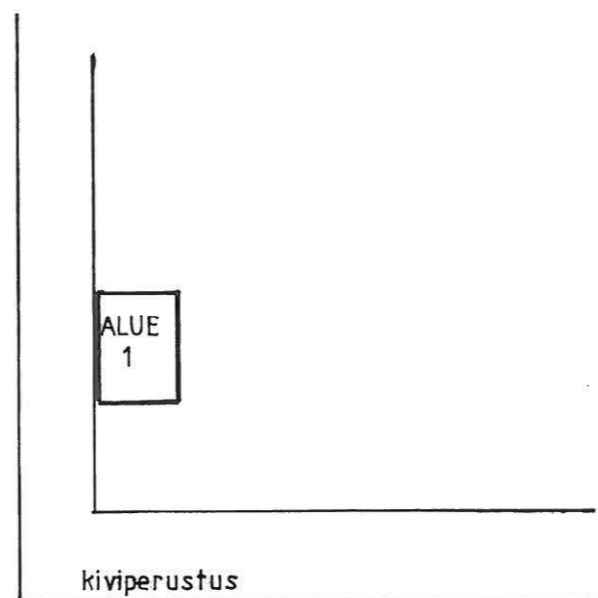
- 1 pintakerros
- 2 ruskea likamaa,hiiltä
- 3 nokimaa jossa hiiltä ja palaneita kiviä
- 4 ruskea likamaa
- 5 puhdas hiekka
- 6 savensekainen hiekka

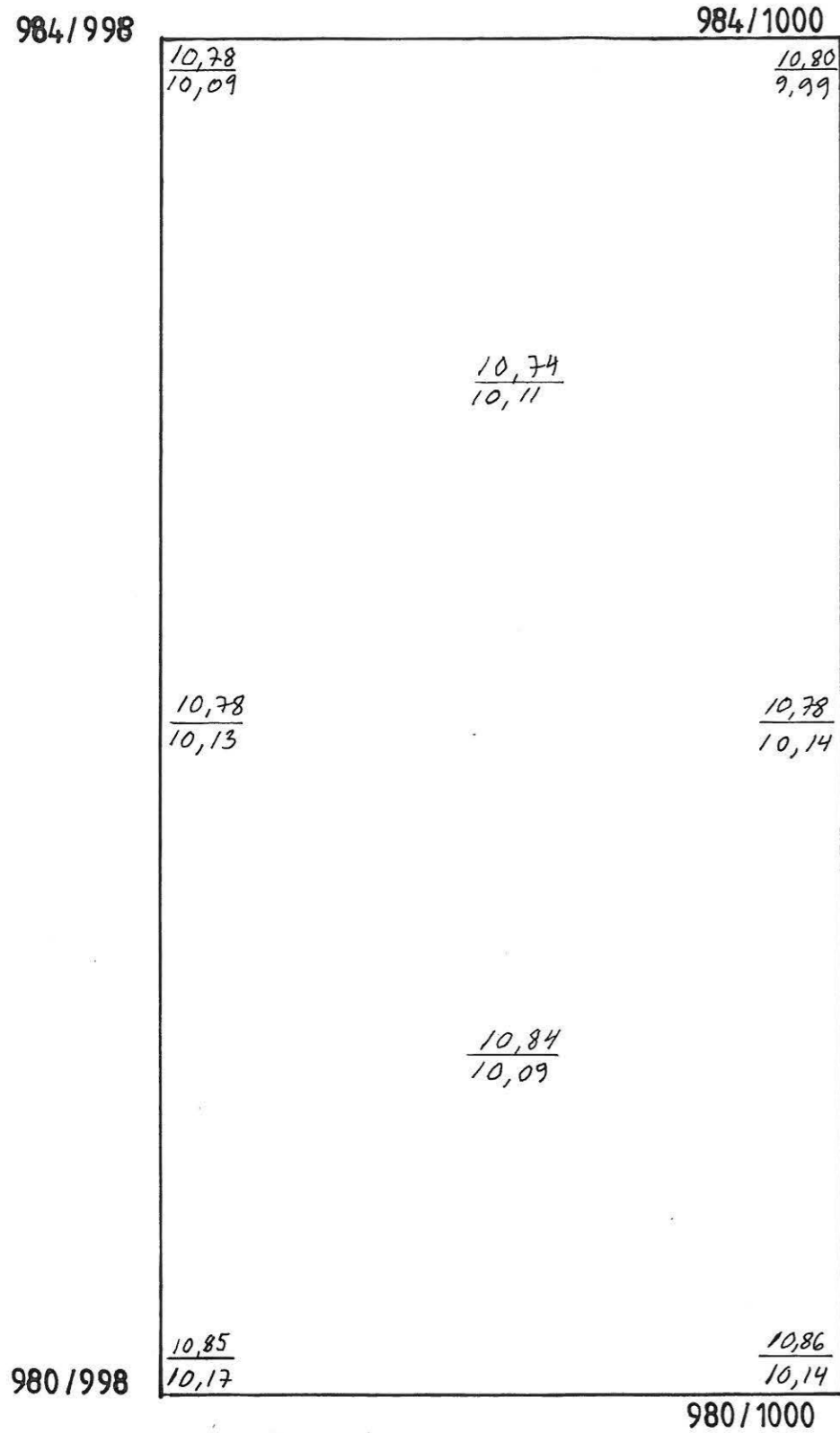
ULVILA LIIKISTÖ T. Jäkärä 2002	ALUE 1 Eteläprofiili MK 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Lempiäinen	MUSEOVIRASTO RHO HELSINKI 886.2.8
KARTTA 5	

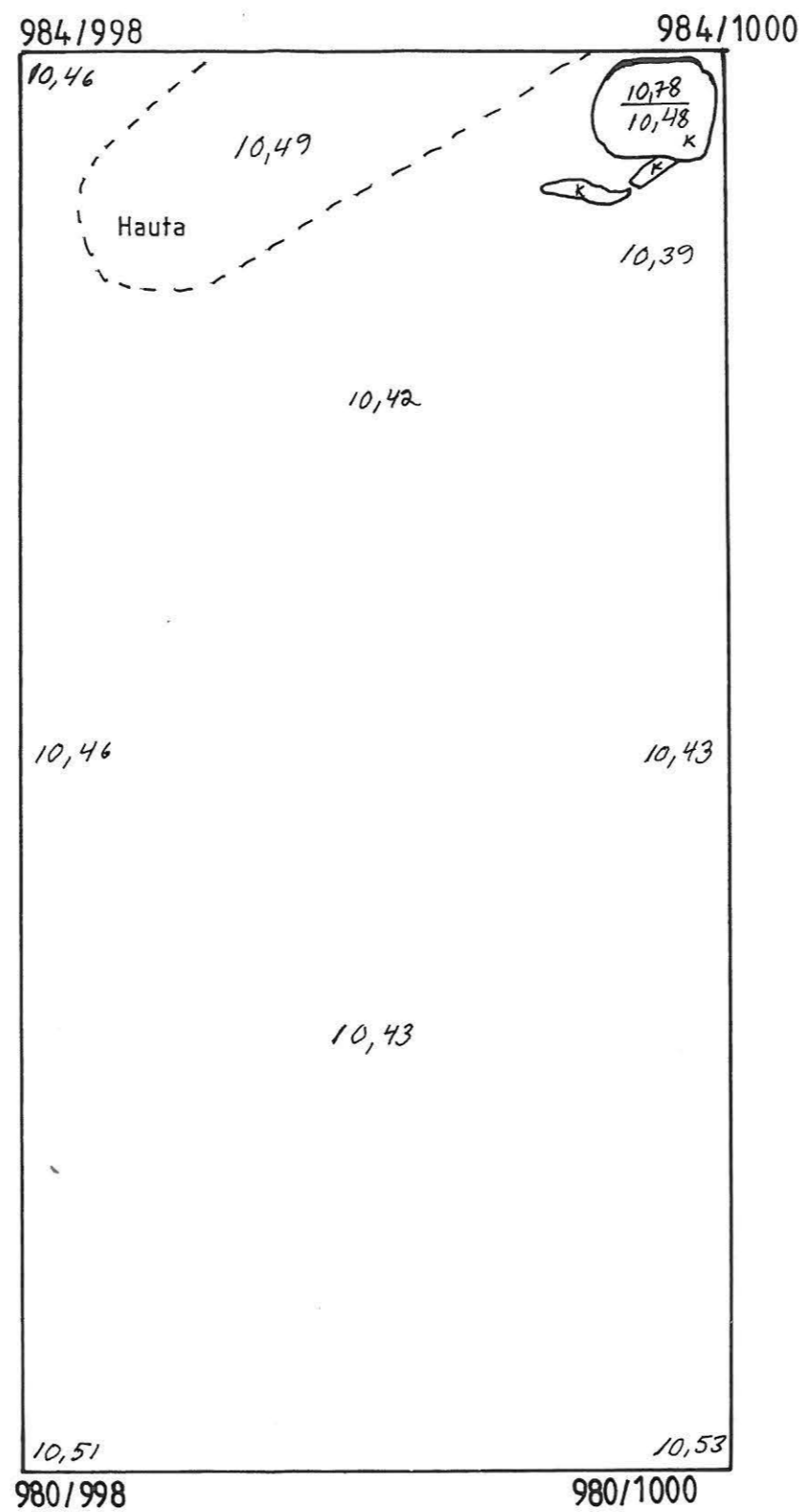
1000/1000

ULVILA, LIIKISTÖ T. Jäkärä 2002	YLEISKARTTA MK 1:200
MITTAUSDOKUMENTOINTI T. Jäkärä	MUSEOVIRASTO RHO HELSINKI 886.2-9
KARTTA 6	

Pinta- ja pohjavaaitus

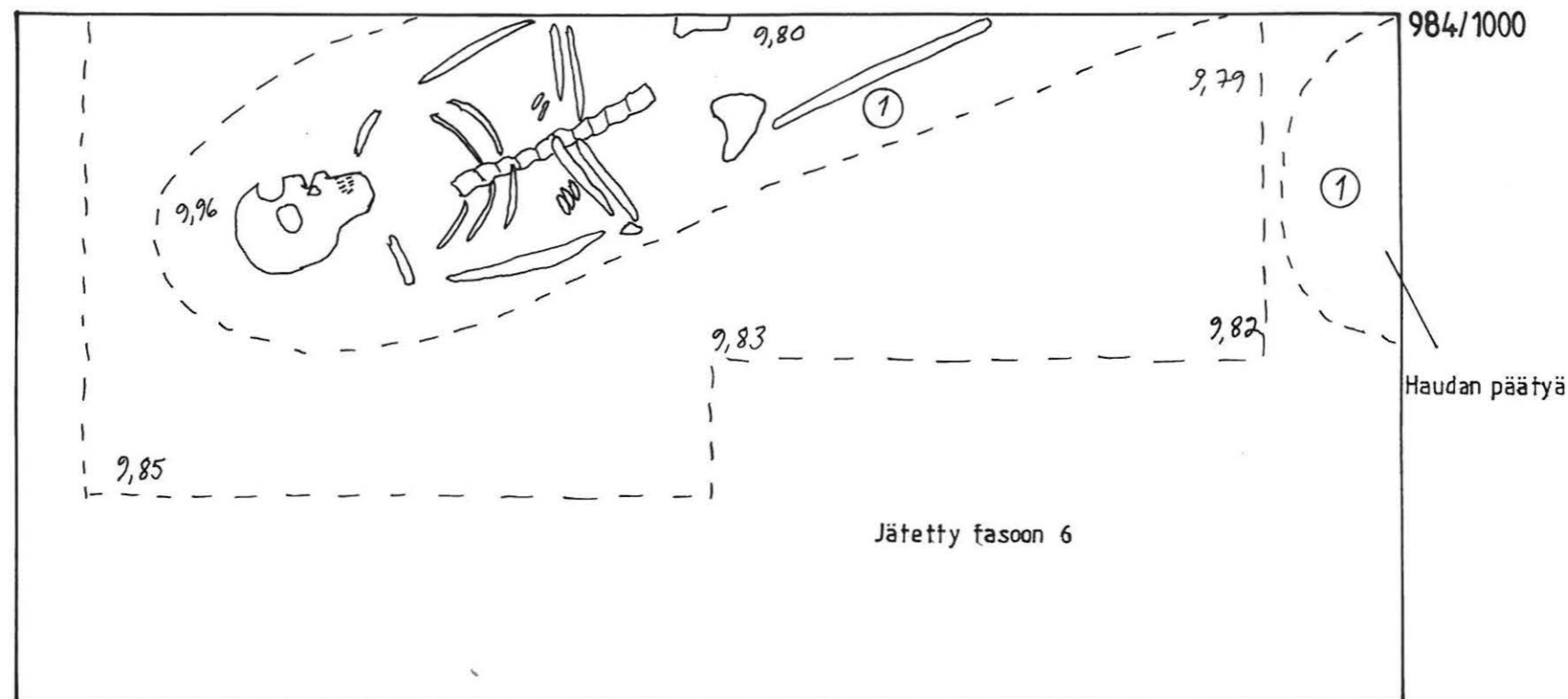

Taso 3

ULVILA. LIIKISTÖ T.Jäkärä 2002	ALUE 2 Pinta- ja pohjavaaitus, taso 3 MK 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Lempiäinen	MUSEOVIRASTO RHO HELSINKI 886.2.10
	KARTTA 7

984/998

① tumma likamaa

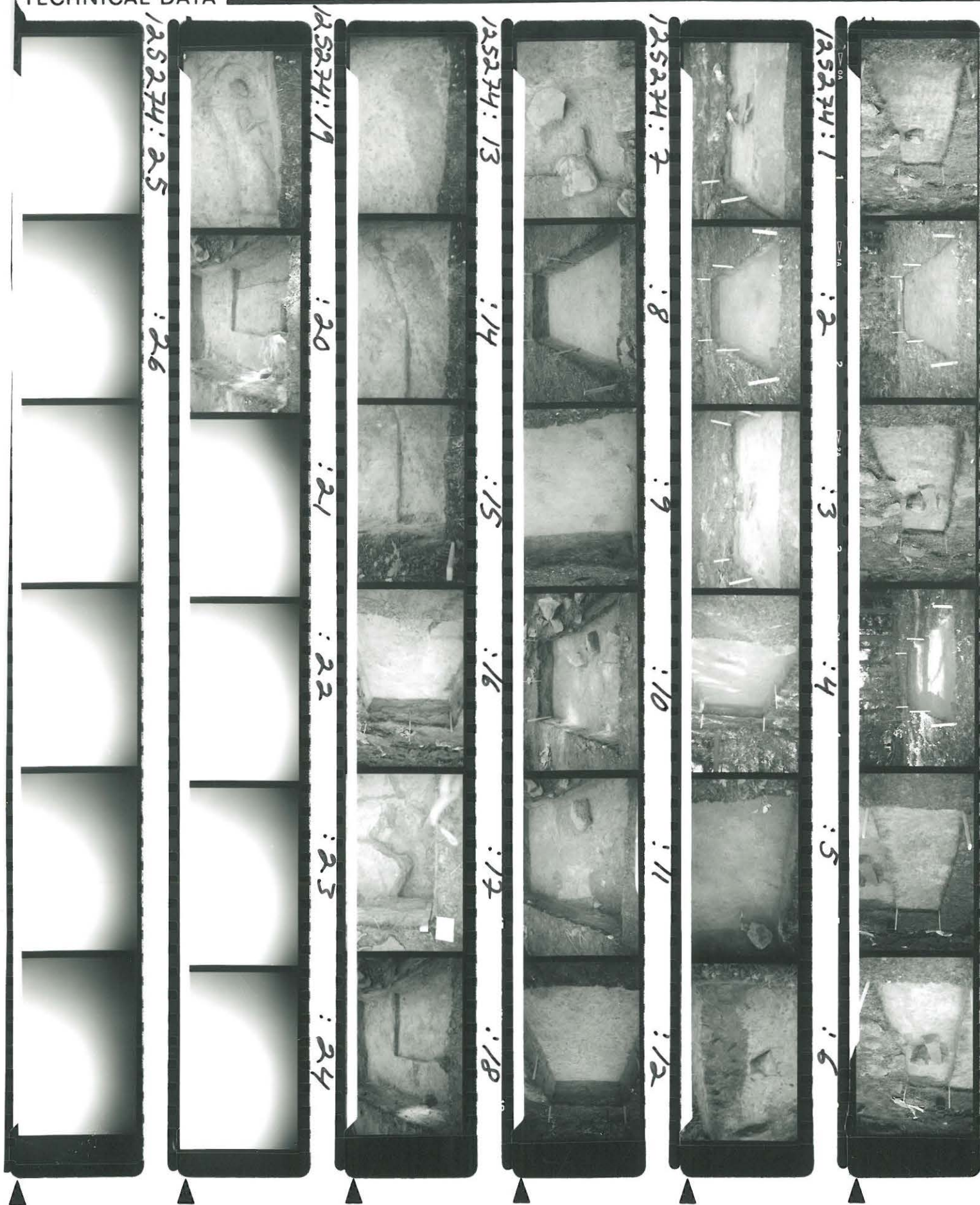

ULVILA, LIKISTÖ T. Jäkärä 2002	ALUE 2 Hauta MK 1:10
MITTAUSDOKUMENTOINTI M. Lempiäinen	MUSEOVIRASTO RHO HELSINKI 886.2.11
KARTTA 8	

DATE 16-27.9.2002

SUBJECT Ulvila Liikistö

TECHNICAL DATA

125234:19 :20

125234:13 :14 :15 :16 :17 :18

125234:7 :8 :9 :10 :11 :12

125234:1 :2 :3 :4 :5 :6

:26